

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 259/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť P. Š., M., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 16 P 137/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2009 doručená sťažnosť P. Š., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 P 137/07.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebieha od 23. mája 2007 konanie vo veci starostlivosti o maloletú L. Š. (ďalej len „maloletá“). Matka maloletej Mgr. E. Š. (ďalej len „navrhovateľka“) podala proti sťažovateľovi návrh na zverenie maloletej do jej výchovy a starostlivosti, na určenie výživného a určenie zameškaného výživného.

Podľa sťažovateľa napriek tomu, že od podania návrhu uplynulo viac ako 21 mesiacov, konanie nie je právoplatne skončené a vo veci nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie.

Dňa 22. januára 2009 podal sťažovateľ predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nedostal odpoveď. Sťažovateľ ďalej uviedol, *„že konanie v tejto veci trvá viac ako 21 mesiacov a pritom ide o konanie starostlivosti súdu o maloleté deti, v ktorom mal súd rozhodnúť do 6 mesiacov, je dôkazom porušenia môjho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“*.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 P 137/07 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikáže okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 300 € a úhradu trov konania v sume 245,70 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 P 137/07.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označeného základného práva napadnutým postupom okresného súdu, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný

súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo spisu okresného súdu sp. zn. 16 P 137/07, ktorý si ústavný súd vyžiadal z okresného súdu v záujme posúdenia možnosti prijatia sťažnosti na ďalšie konanie, je zrejmé, že konanie sa začalo na okresnom súde 23. mája 2007 podaním návrhu navrhovateľky (matky maloletej). Dňa 13. augusta 2007 okresný súd nariadil pojednávanie na 29. október 2007, z ktorého sa sťažovateľ i jeho právny zástupca ospravedlnili a nezúčastnili sa ho. Dňa 27. septembra 2007 okresný súd ustanovil maloletej za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny M. (ďalej len „opatrovník“) a vyzval Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia B. (ďalej len „vojenský úrad“) oznámiť, či sťažovateľ poberá výsluhový dôchodok. Dňa 17. decembra 2007 nariadil okresný súd pojednávanie na 14. január 2008, ktoré bolo pre neprítomnosť sťažovateľa a jeho právneho zástupcu odročené na 31. január 2008. Dňa 21. januára 2008 podal sťažovateľ návrh na vydanie predbežného opatrenia vo veci zverenia maloletej do jeho starostlivosti. Okresný súd uznesením z 29. januára 2008 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol. V tento deň podal sťažovateľ námietku zaujatosti voči pracovníčke okresným súdom ustanoveného opatrovníka. Pojednávanie nariadené na 31. január 2008 bolo odročené na 4. február 2008 z dôvodu vypočutia maloletej a pokusu o dohodu medzi účastníkmi konania. Na pojednávaní 4. februára 2008 bola vypočutá maloletá, následne bolo pojednávanie odročené na 7. február 2008 z dôvodu vyhlásenia uznesenia, ktorým bola maloletá zverená do výchovy navrhovateľky. Dňa 18. februára 2008 okresný súd ustanovil znalkyňu z odboru psychológie na vypracovanie znaleckého posudku. Sťažovateľ 6. marca 2008 podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 7. februára 2008, následne bol 14. apríla 2008 spis s odvolaním predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd uznesením z 27. júna 2008 potvrdil rozhodnutie okresného súdu (spis bol vrátený okresnému súdu 7. augusta 2008). Dňa

24. septembra 2008 okresný súd predložil krajskému súdu spis s odvolaním sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 16. januára 2008 o ustanovení opatrovníka a proti uzneseniu okresného súdu z 29. januára 2008 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd uzneseniami z 18. februára 2009 potvrdil odvolaním napadnuté uznesenia okresného súdu (spis bol okresnému súdu vrátený 21. apríla 2009). Dňa 14. mája 2009 okresný súd vyzval účastníkov konania na vyjadrenie, či trvajú na podaných návrhoch (navrhovateľka doručila vyjadrenie okresnému súdu 25. mája 2009 a sťažovateľ 1. júna 2009). Dňa 2. júna 2009 nariadil okresný súd pojednávanie na 29. jún 2009 s tým, že 8. júna 2009 si vyžiadal správy od zamestnávateľa navrhovateľky, Sociálnej poisťovne B., ustanoveného opatrovníka a vojenského úradu a zároveň uznesením zrušil uznesenie z 18. februára 2008 o ustanovení znalkyne, na základe vyjadrenia účastníkov konania a ich súhlasu.

Z uvedených skutočností vyplýva, že okresný súd vo veci konal priebežne a k predĺženiu napadnutého konania neprispel.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00, I. ÚS 379/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť všeobecného súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, I. ÚS 69/06). Postup okresného súdu v danej veci sa v napadnutom konaní zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v označenom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nad rámec uvádza, že ak by v budúcnosti v postupe okresného súdu dochádzalo k prieťahom v konaní, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby opätovne podal sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2009